

ЯПОНСКИТЕ КУЛТУРНИ СЪБИТИЯ В БЪЛГАРИЯ. МОТИВАЦИОННАТА ИМ РОЛЯ В ИЗУЧАВАНЕТО НА ЯПОНСКИ ЕЗИК

Магдалена Василева*

JAPANESE CULTURE EVENTS IN BULGARIA. THEIR ROLE IN THE MOTIVATION OF THE JAPANESE LANGUAGE LEARNERS

Magdalena Vassileva

Abstract: The present paper focuses on: 1) The Japanese culture and language events in Bulgaria and 2) The correlation between those and the motivation of the Japanese language learners. The connection between 1) and 2) is revealed through an analysis of data taken from a workshop on Methodology of teaching Japanese as a second language which was organized in 2018 at Veliko Tarnovo University. The discussion is carried on from the point of view of the Japanese language lecturers who participated in the above mentioned initiative.

According to the Japanese language lecturers there is a great variety of Japanese culture and language events organized every year by each of the participant institutions. They aim not only at popularizing Japanese culture, but also at stimulating the interest of the Japanese language learners. Through the direct participation in such initiatives the learners are encouraged to develop different language, cultural and intercultural skills and competencies and to study autonomously. The research pointed out that there is definitely a firm relation between those events and the motivation of the Japanese language learners. The events with the strongest effect on the motivation process are: Japanese culture festivals, speech contests, Japanese universities' scholarships and the opportunity to study in Japan, the communication with the native speakers, etc.

Keywords: Japanese culture, Japanese language, Japanese culture events, methodology, motivation, Japanese language learners

1. Въведение

В последните години във връзка с чуждоезиковото обучение и реформите, касаещи въвеждането на единна система за преподаване, изучаване и оценяване на уменията по чужд език, се говори и пише много. Акцентува се и върху отношението между език и култура. Един от основните документи, разглеждащ чуждоезиковата политика – Общоевропейската езикова рамка (2001), отделя специално внимание на тази корелация. Там е посочено, че всеки обучаващ се е „социален агент“, т.е. той трябва да използва изучавания език/езици, за

---

* Доц. д-р Магдалена Василева – ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, катедра „Класически и източни езици и култури“, e-mail: m.vasileva@ts.uni-vt.bg

да изпълнява различни функции и действия в обществото, в което се намира в момента и в което се говори съответния език. Това допринася не само за успешната комуникация между членовете в същото общество, но и за доброто самочувствие и самооценка на отделната личност в него. Може да кажем, че в този случай усещането за пълноценност и обществена потребност също са придобивки от процеса на изучаване на чуждия език.

В настоящата статия ще обърнем внимание на:

1) Събитията, свързани с японската култура и език, които се провеждат в България;

2) Връзката между тях и мотивацията за изучаване на японски език в страната ни. За целта ще анализираме материали от уъркшоп по Методика на обучението по японски език, проведен през есента на 2018 г. във Велико-търновския университет, чиято тема беше: „Събитията, свързани с японската култура и език в България“. Тук ще уточним, че обект на проучването са само онези събития, провеждани в/от учебни заведения и други образователни институции, които предлагат обучение по японски език в страната ни.

2. Обучението по японски език в България. Учебни заведения

Според проучване на Японската фондация (2017) изучаващите японски език в България са над 1245 души. В начален курс имаме 467 души, в среден и горен общо – 504, а във висши учебни заведения – 207. В езикови школи и клубове обучаващите се са 67 души. Съгласно същото изследване институциите, които предлагат обучение по японски език, са общо 7. Последователността, в която възникват, е показана в табл. 1. по-долу (Японска фондация, 2017). Към информацията на Японската фондация си позволяваме да добавим още две специалности с изучаване на японски език и три нови учебни заведения, в които към настоящия момент (2020) се преподава японски език.

Табл. 1. Институции, които предлагат обучение по японски език у нас

1968	Вечерен курс по японски език към СУ „Св. Климент Охридски“ (*към настоящия момент не съществува)
1990	Специалност „Японска филология“ към СУ „Св. Климент Охридски“
1992	Японски език към 18 СУ „Уилям Гладстон“ – София
1993	Специалност „Приложна лингвистика с японски език“ към ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“
1995	Японски език като свободноизбираема дисциплина към СА „Димитър А. Ценов“ – Свищов (*към настоящия момент не съществува)
1996	Японски език като избираема дисциплина в модул на чуждоезиковото обучение към СА „Димитър А. Ценов“ – Свищов (*към настоящия момент не съществува)

2006	Японски език към СУ „Васил Левски“ – Русе
2006	Японски език към СУ „Хенри Форд“ – София
2009	Курс по японски език към 18 СУ „Уилям Гладстон“ – София
2009	Частна езикова школа по японски език „Агора“ – София
2009	Курс по японски език към клуб „Кизуна“ – гр. Варна
2012	Японски език към 138 СУ „Проф. В. Златарски“ – София
2013	Специалност „Български език с японски език“ към ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“
2015	Курс по японски език към ЮЗУ „Неофит Рилски“
2016	Спец. „Приложна лингвистика с японски език и информационни технологии“ към ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“
2018	Спец. „Приложна лингвистика с японски език и международен туризъм“ към ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“
2018	Специалност „Приложна лингвистика с японски език и бизнес комуникации“ към ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“
2018	Японски език и курсове по японски език към частно начално училище „Френе“ – Бургас
2018	Курс по японски език и култура към Висше Военноморско Училище „Н. Й. Вапцаров“ – Варна
2019	Курс по японски език и култура към Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ – Варна

3. Събития, свързани с японската култура и език.

Терминологични уточнения

Много езиковеди пишат за отношението между език и култура и тяхното взаимно влияние. Голяма част от тях смятат, че при добро познаване на културната и социалната норма, поведението и ценностната система, дори и да няма владееене на съответния чужд език на ниво „носител на езика“, на практика може да се осъществи успешна комуникация. Усуи, Сато (2018) и др. посочват уместен пример в това отношение.

През пролетта японците обичат да се наслаждават на цъфналите вишневи цветове, т. нар. обичай „Ханами“, и много често отправят един към друг следната покана: „Да отидем на Ханами през почивните дни!“ За добре познаващите японската култура чужденци е ясно, че целта в този случай не е само „Ханами“, а включва серия от социални действия като: пикник под цъфналите вишневи дървета, предварителна организация, покупки на храна и питиета, а вероятно и последваща вечеря в ресторант и пр. (Усуи, Сато 2018, 453).

Друг подобен пример е обичаят служителите в японска компания да ходят да „пийнат“ след работа. Разбира се това не е просто „пийване“, а отново вид служебно задължение. Събитие, на което продължават да се обсъждат работни проблеми и се смята, че спомага за изграждането на хармонични отношения в колектива.

Друг интересен въпрос, свързан с японската култура, е как да се каже „не“ или да се изрази отрицателно мнение по даден въпрос. За непознаващите японския манталитет и вербално поведение трябва да уточним, че японците рядко прибегват до категорично отрицание. Използват „меки изрази за отрицания, които не отблъскват събеседника и създават у него увереност, че контактът ще продължи“ (Пронников, Ладанов 1988, 183). Противно на европейското схващане за мълчанието като знак за съгласие е възможно то да означава „не“ в японската речева култура. „Когато събеседникът възнамерява да каже „не“ в отговор на молба или въпрос, той използва особен вид отрицание – контравъпрос. След такъв отговор според японците е нетактично да се настоява за каквото и да било“ (Пронников, Ладанов 1988, 183). Тези, на глед елементарни, примери доказват, че при изучаването на чужд език той трябва да бъде подпльтен от културно-социален контекст.

В България няма голяма японска общност и е трудно да наблюдаваме директно конкретни аспекти от японската култура и особено от японския речев етикет. Но с помощта на високите технологии е възможно дори в реално време да осъществим контакт с представители на чуждата култура. Освен това в страната ни още от 80-те години се провеждат културни събития, които запознават българите с далечната култура и допринасят за изграждането на един по-богат и по-пъстър японски културен калейдоскоп.

Не може да пренебрегнем и ролята на културните събития като мотиватор и основна причина за изучаването и популярността на японския език у нас. Според Йошида усвояването на езика се осъществява не само в учебните занятия и по зададени учебни програми, но и извън аудиторията (цит. по Такашима, Учияма 2016, 16). Такашима и Учияма изследват събитията, свързани с японския език и култура, като въвеждат термините „японски културни събития“ и „събития, свързани с японския език“. Първото понятие включва не само специфични събития, представящи определен аспект от японската култура (напр. „манга“ – японски комикси, „аниме“ – японска анимация пр.), а широка гама от културни събития, представляващи интерес за изучаващите езика. Под „събития, свързани с японския език“ авторите разбират всички събития, които под някаква форма оперират само с езика (Такашима, Учияма 2016, 16). В настоящата статия ще се придържаме към терминологията на двамата изследователи.

За „японските културни събития“ и тяхната връзка с мотивацията за изучаване на езика пишат Мацуяма (1993, 2005), Нишино (2012), Абе, Йошиба, Сато (2014), Такашима, Учияма (2016) и мн. др. В посочените изследвания се обобщава, че интересът към културата работи в полза на мотивацията и в дългосрочен план културните събития са благодатна почва за поддържане на интереса към японския език у обучаващите се. Събитията, които описват авторите, варират от строго традиционни – калиграфия, обличане на кимона, представяне на „суми-е“ (картини, нарисувани с мастило от сажди), уроци по традиционни японски спортове, до по-забавни занимания като игри на „карута“ (вид игра на карти), игри, свързани с усвояването на начина, по който се държат японските

пръчици за храна „хаши“, опитване на традиционни японски сладки и др. Изследователите откриват положителното в използването на японските културни събития в три аспекта: повишаване на интереса към езика, насърчаване на самостоятелното учене и по-силно изявен ефект при усвояването на езика. Ю. Морикава изследва възможността да бъдат разработени учебни програми по японски език, които да включват директен контакт между наследници на традиционни японски изкуства и обучаващи се (Морикава 2019, 53). К. Накамура също отчита необходимостта от въвеждане на японската култура в занятията по японски език за чужденци. Авторът преподава в източна Африка – място твърде отдалечено от Япония, почти без носители на езика. Той провежда часове, в които изучаващите японски език правят презентации на английски по теми, свързани с японската култура (Накамура 2018, 74).

По отношение на „събитията, свързани с японския език“ може да посочим различни речеви игри, презентации, касеци езика, лингвистични състезания и конкурси. Н. Канакубо изследва конкурсите по ораторско майсторство на японски език, провеждани в Япония и в чужбина. Изводите на автора са, че за изучаващите езика в чужбина съществуват много повече положителни страни отколкото за тези, които се занимават с японски език в Япония. Например в Русия и Китай участието в конкурса по ораторско майсторство е „сцена“ за изява на обучаващите се, където могат да покажат своите възможности на японските компании, чиито представители присъстват на събитието. А това от своя страна да доведе до тяхната по-добра професионална реализация с японски език в бъдеще (Канакубо 2016, 16).

4. Уъркшоп на тема „Събитията, свързани с японската култура и език в България“

В тази част ще отделим внимание на събитията, свързани с японската култура и език в България. Но ще разгледаме само онези събития, провеждани в/от учебни заведения и други образователни институции, които предлагат обучение по японски език в страната ни. Причината да „стесним фокуса“ в настоящото изследване е, че според нас участието и ангажираността на изучаващите японски език в организирането на подобни събития е също учебен процес, който дава възможност да се развият различни компетенции (вж. т.1 по-горе).

През есента на 2018 г. във Великотърновския университет за преподавателите по японски език в България се проведе уъркшоп на тема „Събитията, свързани с японската култура и език в България“. Целта на начинанието беше да се обмени информация относно провеждането на събития, свързани с японската култура, и тяхното влияние върху обучителния процес по японски език във всяко едно учебно заведение или институция. Преподавателите, които участваха, бяха от 4 институции, в които се преподава японски език – 2 университета, 1 училище и 1 частна езикова школа. Българските преподаватели бяха 9 души, а японските – 4 души, като един от тях се включи дистанционно в дискусиите от офиса на Японската фондация в Будапеща, Унгария. (вж. табл. 2).

Табл. 2. Участници

Учебно заведение	Представители/ души
СУ „Св. Климент Охридски“	5
ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“	5
138 СУ „Проф. Васил Златарски“ – София	1
клуб „Кизуна“ – Варна	1
Японска фондация, офис Будапеща, Унгария (*дистанционно включване)	1
	Общо: 13 души

След встъпителната лекция, свързана с ролята на културните събития като мотиватор при изучаването на японски език, се проведеха групови дискусии по темата. Основните въпроси бяха следните:

1. Какви събития, свързани с японската култура и език, се провеждат в съответното учебно заведение/институция?

2. Кой от провежданите събития имат връзка с мотивацията за изучаване на японски език (според преподавателите)?

3. Какво още, освен културните събития, би могло да допринесе за повишаване на мотивацията за изучаване на японския език?

Участниците в дискусиите бяха разделени в три групи с представители от различни институции, както следва: I група с представители от СУ „Св. Климент Охридски“ и ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ (общо 3 души); II група с представители от СУ „Св. Климент Охридски“, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и 138 СУ „Проф. Васил Златарски“ – София (общо 3 души); III група с представители от СУ „Св. Климент Охридски“, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и клуб „Кизуна“ – Варна (общо 4 души).

4.1. Какви събития, свързани с японската култура и език, се провеждат в съответното учебно заведение?

Въз основа на резултати от изследване, свързано с провеждането на японски културни събития, Такашима и Учияма класифицират подобни инициативи в четири групи: 1) Събития, които представят японската култура под една или друга форма и едновременно с това дават възможност да се опитат чисто сетивно нейни продукти (ястия, питиета, да се облекат кимона, да се научат традиционни танци, да се гледат концерти, филми, драми и пр.); 2) Събития, свързани с осъществяването на комуникация с носители на езика; 3) Събития, свързани с употребата на езика и 4) Състезания и конкурси (Учияма, Такашима 2016, 23).

Тъй като настоящото проучване по своята същност е по-скоро пилотно и с ограничен брой информанти, което не позволява прилагане на статистически методи при обобщаване на резултатите, ще си позволим да разделим събитията само в три категории, а именно:

1) Събития, свързани с японската култура;

- 2) Събития, свързани с употребата на японския език и
- 3) Събития от смесен характер.

По първия въпрос („Какви събития, свързани с японската култура и език, се провеждат в съответното учебно заведение?“) отговорите на преподавателите от всяка институция са обобщени в таблиците по-долу (вж. табл. 3). Прави впечатление, че във всички учебни заведения се провеждат фестивали, свързани с японската култура. От коментарите на лекторите става ясно, че това не са просто вътрешни събития, а инициативи, насочени и към обществеността на региона или населеното място, които целят популяризиране на японската култура. Друга често срещана форма, под която обучаващите се запознават с нея (японската култура, бел. моя), е участието им в различни клубове по интереси и организирането на уъркшопове. В двете висши учебни заведения, където обучението е специализирано и се цели развитие на академични умения по японски език, се организират и събития, свързани с усъвършенстването на практическите умения по езика, каквито са: презентациите на японски език, подготовката за конкурса по ораторско майсторство на японски език, извънаудиторната подготовка за изпитите за владеене на ниво по японски език и др.

От посочените събития като събития, свързани с японската култура, могат да се категоризират: фестивалите по японска култура и японска анимация, клубовете и уъркшоповете по традиционни изкуства, коспей конкурсите и състезанията по караоке. Към чисто езиковите събития, свързани с приложението на японския език, може да отнесем: подготовката за конкурса по ораторско майсторство на японски език, изпитите за владеене на ниво по японски език, лингвистичните конференции. Според автора всички останали събития и инициативи са от смесен характер, тъй като в една или друга степен присъстват и езика, и културата.

Табл. 3. Събития, свързани с японската култура и език,
по учебни институции

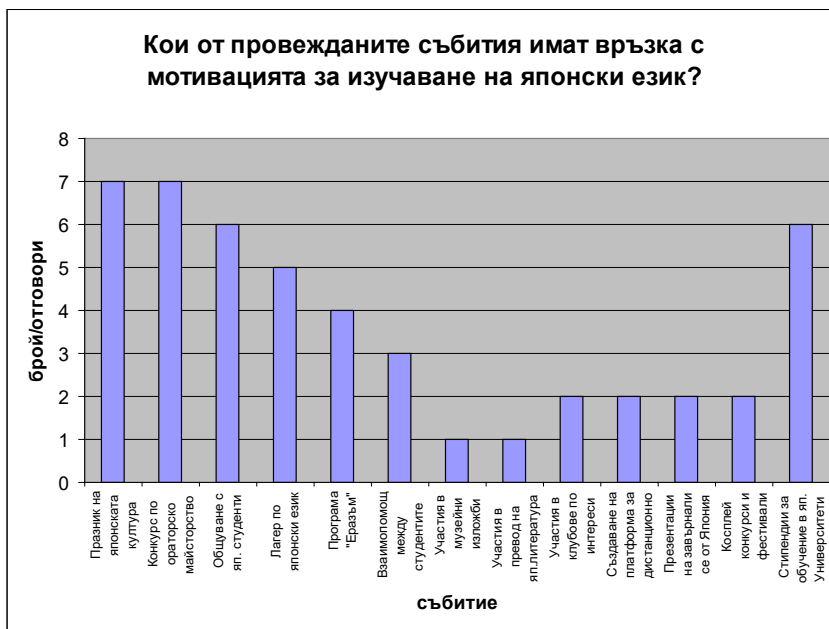
СУ „Св. Климент Охридски“	летен лагер по японски език; фестивал на японската култура; клубове по калиграфия, театър, обличане на кимона, оригами, анимация, танци и др.; гледане на японски филми; обмен на студенти; презентации на японски студенти, обучаващи се в СУ; организиране на тренировъчни интервюта за кандидатстване за работа на японски език ; подготовка за конкурса по ораторско майсторство на японски език; конференции за студентите-японисти; общуване с японски студенти, приети да учат в СУ; участия в превод на японска литература на български език; обучения и специализации в японски университети;
---------------------------	---

ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“	фестивал на японската култура; клубове по калиграфия, обличане на кимона, оригами, танци и др.; гледане на японски филми; дискусии по Скайп с японски студенти; участия в международни проекти с японски студенти; презентации на японски език по тема, към която студентите проявяват интерес; лекции на гост-лектори; организиране на посрещането на първокурсниците в специалностите с японски език; извънаудиторна подготовка за изпитите за владеене на ниво по японски език; извънаудиторна подготовка за конкурса по ораторско майсторство на японски език; общуване с японски студенти, приети да учат във ВТУ; обучения и специализации в японски университети;
138 СУ „Проф. В. Златарски“ – София	фестивал на японската култура; уъркшоп по оригами, калиграфия, обличане на кимона и др.; състезание по караоке;
клуб „Кизуна“ – Варна	фестивал по анимация; организиране на косплей конкурси;

4.2. Кои от провежданите събития имат връзка с мотивацията за изучаване на японски език?

Като водещи причини за поддържане на мотивацията за изучаването на езика най-много преподаватели посочиха организирането на празници на японската култура, участието в конкурса по ораторско майсторство на японски език, стипендиите за обучения и специализации в японски университети и общуването с японски студенти (вж. фиг. 1.).

Фиг. 1. Кои от провежданите събития имат връзка с мотивацията за изучаване на японски език?

Първите две събития са чудесна възможност за обучаващите се да покажат своите знания по език и култура и да представят един готов „продукт“ пред по-голяма аудитория, като той е насочен и към обществеността в населеното място и региона. Празниците и фестивалите имат за цел да популяризират японската култура в България, такава каквато я виждат обучаващите езика. Конкурсът по ораторско майсторство, от друга страна, е начин да се привлече вниманието на бъдещи работодатели, що се отнася до професионалната реализация с японски език. Обучението в японски университети със стипендия е също възможност за изява и евентуална професионална реализация в кариерното развитие на младите японисти. А общуването с японски студенти, е силен стимул за поддържане на интереса към езика и културата. В този случай положителното е, че обучаващите се могат в реално време да тестват своите знания и на момента да получат потвърждение за тях. А това създава увереност и носи удовлетворение. Не бива да пренебрегваме и факта, че в България възможността за комуникация с носители на езика е ограничена, което допълнително засилва ефекта, когато такава се осъществи. За положителния ефект върху мотивацията за изучаване на японския език пишат Томпсън и Масуми (1999), Яшима (2003), Нишино (2012), Учияма и Такашима (2016) и мн.др.

4.3. Какво още, освен културните събития, би могло да допринесе за повишаване на мотивацията за изучаване на японския език?

По този въпрос в мненията на преподавателите по японски език се очертаха три насоки:

1) Наличието на повече сипендии и фондове за обучение в японски университети би стимулирало мотивацията за изучаване на езика и интереса към японската култура.

2) Наличието на обозрими възможности за професионална реализация с японски език. Това, обаче, за ситуацията в България към момента е трудно, тъй като изисква присъствието на достатъчно голям брой японски фирми и корпорации, които да предложат такива възможности.

3) Да се потърсят начини за връзка между различните курсове и поколения японисти, което би спомогнало за по-лесна и по-бърза обмяна на информация от една страна и от друга – би насърчило студентите от по-малките курсове да продължат своя „път“ в областта на японистиката. Не е тайна, че поради трудността на езика и неговата специфика много от обучаващите се се отказват още в началото.

5. Изводи

В заключение може да кажем, че за мащабите на България и спрямо отдалечеността ѝ от Япония, разполагаме със завиден брой учебни институции, където може да се изучават японски език и култура. Броят на изучаващите езика спрямо броя на населението на страната ни също е значителен. Това вероятно обуславя и богатата палитра от събития, които представят японската култура у нас.

От споделените мнения на преподавателите по японски език стана ясно, че културните събития не само допринасят за популяризирането на японската култура, но и действат като мотиватор при изучаването на езика. От значение са както събитията, които представляват готов „продукт“ – плод на усилията на обучаващите се, така и събитията, които дават възможност за межкултурна комуникация с носители на езика.

Настоящото проучване е с много скромнен принос за разкриване на видовете мотивация в чуждоезиковото обучение, но би могло да бъде отправна точка за последващи проучвания в областта. В статията представихме гледната точка на преподавателите по японски език в България, но следваща наша задача ще бъде да разгледаме културните събития и връзката им с мотивацията за изучаване на езика от гледна точка на самите обучаващи се.

БИБЛИОГРАФИЯ

Василева 2018: Василева, М. Японски език и култура. Интеркултурна компетентност. Велико Търново: УИ „Св. св. Кирил и Методий“. // Vassileva 2018: Vassileva, M. Yaponski ezik i kultura. Interkulturna kompetentnost. VelikoTarnovo: UI “Sv. sv. Kiril i Metodii”.

Василева 2013: Модели на учтиво речево поведение у българи и японци. В. Търново, Фабер, 2013 г., ISBN 978-954-400-911-3. // Vassileva 2013: Modeli na uchtivo rechevo povedenie u balgari i yaponsi. V. Tarnovo, Faber.)

Овчинников 1972: Вишнево клонче. „Народна култура“, София. // Ovchinnikov 1972: Vishnevo klonche. “Narodna kultura”, Sofia.

Пронников, Ладанов 1988: Етнопсихологически очерци. „Наука и изкуство“, София. // Pronnikov, V., Ladanov, I. 1988: Etnopsihologicheski ochertsy, “Nauka i izkustvo”, Sofia.

阿部響子・吉羽千裕・佐藤尚子2014: 「海外での日本語教育実習-中央民族大学との共同による、博士前期課程学生を対象とした日本語教育専門家養成プログラム-」 『国際教育』 7, 69-83 p. // Abe, K., Yoshibane, Ch. Sato, Sh. 2014: Kaigaideno Nihongo Kyouiku Jisshu - Chouou Minzou Daigaku to no Kyoudou ni yoru Hakase Zenki Katei Gakusei wo Taishou to shita Nihongo Kyouiku Senmonka Yousei Puroguramu. Kokusai Kyouiku, 7, 69-83 p.

金久保2016: 「日本語スピーチコンテスト実態と課題」、『筑波学院大学紀要』 第11、2016、13-23 p. // Kanekubo, A. 2016: Nihongo Supiichi Kontesuto - Jitai to Kadai. Tsukuba Gakuin Daigaku Kiyou, 11, 2016, 13-23 p.

高嶋・内山 2016: 「海外で行われる日本文化イベント・日本語イベントに関する基礎研究-海外経験教師の自由記述データと捕獲率を用いた分析から」 『海外日本語教育研究』 第3号、2016、14-30 p. // Takashima, K., Uchiyama, S., 2016: Kaigai de Okonawareru Nihon Bunka Ibento, Nihongo Ibento ni kansuru Kiso Kenkyuu - KaigaiKeikein Kyoushi no Jiyuu Kijutu de-ta to Hokakuritsu wo Mochiita Bunseki Kara. Kaigai Nihongo Kyouiku Kenkyuu. 2016, 14-30 p.

トムソン木下千尋・舩見蘇弘美1999: 「海外における日本語教育活動に参加する日本人協力者-その問題点と教師の役割-」 『日本語教育論集世界の日本語教育』 9、15-28p. // Thompson, Ch., Masumiso, H. 1999: Kaigai ni Okeru Nihongo Kyouiku Katsudou ni Sankasuru Nihonjin Kyouryokusha - Sono Mondaiten to Kyoushi no Yakuwari. Nihongo Kyouiku Ronshuu Sekai no Nihongo Kyouiku. 9, 15-28p.

松山みどり1993: 「日米文化交流を目指した適応指導プログラム:その事例と展望」 『文教大学国際学部紀要』 3, 151-161 p. // Matsuyama, M. 1993: Nichibeiki Bunka Kouryuu wo Mezashita Tekiou Shidou Puroguramu: Sono Jirei to Tenbou. Bunkyou Daigaku Kakusaigakubu Kiyou. 3, 151-161 p.

松山みどり2005: 「米国における教育実習プログラムの成果と充実の方策」 『愛知教育大学教育実践総合センター紀要』 8, 23-30 p. // Matsuyama, M. 2005: Beikoku ni Okeru Kyouiku Jisshu Puroguramu no Seika to Juujitu no Housaku. Aichi Kyouiku Daigaku Kyouiku Jissen Sougou Senta- Kiyou. 8, 23-30 p.

森川 結花2019: 「日本語教育における伝統文化をテーマとした異文化理解プログラム開発の可能性」 『甲南大学教育学習支援センター 紀要』 2019, 53-64 p. // Morikawa, Y. 2019: Nihongo Kyouiku ni okeru Tentou Bunka wo Te-ma ni shita Ibunka Rikai Puroguramu Kaihatsu no Kanousei. Kounan Daigaku Kyouiku Gakushuu Shien Senta-Kiyou. 2019, 53-64 p.

中村勝司2018: 「東アフリカにおける日本語授業での日本文化紹介: USIU事例の」 『東アフリカ日本語教育 2』 2018, 74-1 p. // Nakamura, K. 2018: Higashi Afurika ni okeru Nihongo Jyugyou deno Nihon Bunka Shoukai: USIU Jirei no Higashi Afurika Nihongo Kyouiku 2. 2018, 74-81 p.

西野藍2012: 「タイにおける「体験交流活動型日本語学習」の実践と教師支援」 『国際交流基金バンコク日本文化センター紀要』 9, 99-108 p. // Nishino A. 2012: Tai ni okeru Taiken Kouryuu Katsudougata Nihongo Gakushuu no Jissen to Kyoushi Shien. Kokusai Kouryuu Kikin Bankok Nihon Bunka Senta-Kiyou. 9, 99-108 p.

八島智子2003:「第二言語コミュニケーションと情意要因「言語使用不安」と「積極的にコミュニケーションを図ろうとする態度」についての考察」『外国語教育研究』第5号、81-93 p. // Yashima, T. 2003: Daini Gengo Komyunike-shon to Joui Youin. Gengo Shiyou Fuan to Sekkyokutekini Komyunike-shon wo Hakarou to suru Jitai ni tsuite no Kousatsu. Gaikokugo Kyouiku Kenkyuu. 81-93 p.